

Vijftig jaar loonwerk met ups

Wat begon met een gebruikte tractor en ploeg is uitgegroeid tot een multifunctionele dienstverlener in de kop van Noord-Holland. Vermaire Breezand viert dit jaar haar 50-jarig bestaan en organiseert vrijdag 30 december een open dag. Jo en Jack Vermaire verwachten zo'n 1.500 bezoekers. BloembollenVisie sprak met hen over een halve eeuw loonwerk in de bloembollen, een roerige tijd met ups en downs.

Tekst: Jeannet Pennings
Foto's: René Faas

Toen Jo Vermaire 50 jaar geleden begon als zelfstandig loonwerker in de bloembollensector telde de directe omgeving zeker 20 concurrenten. Anno 2011 is Vermaire Breezand nog als enige over. Het is tekenend voor de bollensector, waarin de ontwikkelingen razendsnel zijn gegaan. Het huidige machinepark van Vermaire is dan ook niet te vergelijken met dat van de beginjaren. "Dat was een hele andere tijd", vertelt grondlegger Jo Vermaire. "Bollen werden nog met de hand geplant en geroid en de machines werden veelal door paarden voortgetrokken. De komst van de tractor was voor mij een verademing, want met paarden kon ik niet overweg. Ik had alleen belangstelling voor de enige tractor bij Teun Hoogschagen, het loonbedrijf waar ik werkte."

VOORJAARSDIP

Jo Vermaire kwam uit een arbeidersgezin en had zich bij Hoogschagen al snel opgewerkt tot eerste knecht. Daarnaast huurde hij er land om annemenen te telen. "Zo wist ik extra geld te verdienen. Mijn broer Arie kreeg als loonwerker veel vraag naar ploegwerk. Op zijn advies heb ik met mijn spaargeld een gebruik-

te tractor en ploeg gekocht. De bank gaf me een lening van 5.000 gulden." Op 1 september 1961 schreef Jo Vermaire zich in bij de Kamer van Koophandel. In die tijd waren de bloembollenkwekerijen gemiddeld 2 tot 5 hectare groot. "Als het loonwerk over was, vertrok ik naar Amsterdam om in de havens te werken. In het voorjaar werkte ik in de bieten. Het voorjaar is altijd een probleem geweest voor loonbedrijven. Wij hebben door de jaren heen veel geprobeerd, waaronder de teelt van lelies en wortelen. Inmiddels vangen andere potten binnen het bedrijf - de aannemerij en riooltechniek - de gaten in de bollensector op."

.....
'Elke uitbreiding paste op een natuurlijke manier bij ons bedrijf'
.....

Het gebrek aan continu werk en de mechanisatie halverwege de jaren '60 hebben veel loonwerkers de das om gedaan. Velen van hen combineerden teelt en loonwerk. Ze waren te klein om te kunnen investeren in machines en materialen. Vermaire kreeg daarentegen steeds

meer werk toegeschoven. Na twee jaar kwam broer Jan als eerste werknemer in de zaak, wiens zoon Michel er nu nog werkt. "Lange tijd ging het goed", vertelt Jo. "Het aantal klanten groeide, dus investeerde ik in machines, materialen en tractoren. Totdat begin jaren '80 door de economische crisis een sanering plaatsvond. De bollensector lag op z'n gat en wij gingen er achteraan." Met pijn in het hart werd personeel ontslagen en materiaal verkocht. Ook zoon Jack kan zich die tijd nog herinneren. "Met handen spandiensten hebben we het hoofd boven water weten te houden."

DE EERSTE KRAAN

Halverwege de jaren '80 werd het loonbedrijf zoetjes aan weer vernieuwd en uitgebreid en in '87 stapte Jack officieel als medefirmant in het bedrijf. Hij groeide op tussen de tractoren en was als enige zoon de opvolger van zijn vader. Jack kwam met nieuwe ideeën. "Eind jaren '70 deed het drainagewerk zijn intrede. Hiervoor huurden we met enige regelmaat een kraan, waarop ik opperde om er zelf één aan te schaffen. Mijn vader wilde er in eerste instantie niets van weten. We waren een loonbedrijf en een eigen kraan zou niet rendabel zijn. Toch liet hij mij mijn gang gaan en het tegendeel werd bewezen. Er kwamen allerlei nieuwe werkzaamheden bij: mest laden, sloten uitbaggen, enzovoort. Zo is de bal gaan rollen. Na de kraan volgde een vrachtwagen, een shovel en ga zo maar door. Tot dat de hele cluster grond-, weg- en waterbouw kon worden bediend. Elke uitbreiding paste op een natuurlijke manier bij ons bedrijf. Zo ook de tak VEG Riooltechniek."

Het heeft ertoe geleid dat Vermaire Breezand in staat is om complete projecten uit te voeren. Van de aanleg van het sportveldencomplex in Anna Paulowna tot hele natuurgebieden. "Dat begon met de aanleg van Hollands Bloementuin, waarmee we ruim 200 hectare bollengrond hebben gerealiseerd", vertellen Jo

os en downs

Jack en Jo Vermaire: 'Onze roots liggen in de bloembollensector'

en Jack. "De verbreding van de werkzaamheden past ons. We hadden tenslotte al verstand van grond en materialen. Het heeft wel een omschakeling voor het personeel betekend. We werken momenteel met 50 vaste medewerkers die multifunctioneel inzetbaar moeten zijn; een trekkerchauffeur is ook kraanmachinist en andersom. Wij hebben personeelsleden omgeschoold en begeleid. Een aantal werken jaarrond in de aannemerij, een groot verschil met 20 jaar geleden toen we naar de huidige locatie aan de Kreekweg verhuisden. Destijds hadden we één monteur en 25 trekkerchauffeurs in dienst. Nu krimpt het loonwerk en de mechanisatie en aannemerij trekken aan."

SCHAALVERGROTING

De schaalvergroting in de bollensector speelt volgens vader en zoon een belangrijke rol. "Voorheen waren kwekers alleen bezig met bollen telen, tegenwoordig hebben de meeste

grote bedrijven een loonbedrijf in eigen huis. Wij zagen deze ontwikkeling 20 jaar geleden al opzetten. Het pure bollenloonwerk, zoals rooien en planten, is nu nog maar 25 procent van onze bedrijfsvoering. Dat maakt de bollensector echter niet minder interessant. Hier liggen onze roots. Zo doen we bijvoorbeeld ook veel grondwerk voor bloembollenkwekerijen." De mannen zien hun werk in de bollen nog verder krimpen, kleine bedrijven vallen immers af, maar niet verdwijnen. "Bepaalde werkzaamheden, waarvan de periode te kort is om zelf een machine voor aan te schaffen, zal men blijven uitbesteden. En er blijven altijd bedrijven die het loonwerk niet zelf kunnen of willen doen."

Mede daarom heeft Vermaire drie jaar terug besloten mee te gaan in de overstap naar de teelt op 1.80 meter breed. "Dat betekende een enorme investering", zegt Jack. "Maar als je niet meegaat, weet je zeker dat je straks geen werk

meer in de bollen hebt. Je moet een toekomstvisie hebben en constant kijken wat er om je heen gebeurt. Tractoren en machines worden steeds voorzien van de nieuwste technieken en zijn daarmee niet meer te vergelijken met vroeger. Het vergt bepaalde capaciteiten om ze te bedienen, dus scholen we ons personeel zo veel mogelijk bij. We zijn een officieel leerbedrijf." Vooruitkijkend naar de toekomst, zijn Jo - die nog dagelijks op het bedrijf aanwezig is, maar zich niet meer bemoeit met de dagelijkse leiding - en zijn zoon ook bezig met de voortzetting van het bedrijf. Jack wordt volgend jaar 50 en lijkt met drie dochters geen opvolging te hebben. "We kijken hoe we de continuïteit kunnen waarborgen. Die zoektocht start komend jaar, eerst onze open dag op 30 december aanstaande. Alle klanten zijn uitgenodigd. Van 9.00 tot 22.00 uur kunnen bezoekers een rondleiding krijgen en met ons proosten op het jubileum."